

Sygnatura akt I C 405/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Katarzyna Grzegorzcyk
Protokolant:	St. sekr. sądowy Aneta Szymborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2015 r. w O.

sprawy z powództwa **M. D.**

przeciwko Z. C.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

orzeka:

1. pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci ugody sądowej zawartej w dniu 10 października 2012r. przed Sądem Rejonowym w Ostrołęce w sprawie o podział majątku wspólnego M. C. i Z. C. sygnatura akt INs-486/12 – w pkt 3 teje ugody co do określonego tam obowiązku zapłaty przez M. C. na rzecz Z. C., w części dotyczącej 27 rat w łącznej kwocie 13.500zł (trzydzieści tysięcy pięćset złotych), z pominięciem raty pierwszej, płatnych do 10-tego każdego miesiąca poczynając od stycznia 2013r. z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat – zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 31 marca 2015r. w sprawie sygnatura akt INs-486/12;
2. zasądza od pozwanego Z. C. na rzecz powódki M. D. kwotę 3.158,00zł (trzy tysiące sto pięćdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Katarzyna Grzegorzcyk

Sygn. akt I C 405/15

UZASADNIENIE

W dniu 01 lipca 2015r. M. C., za pośrednictwem zawodowego pełnomocnika, wystąpiła do Sądu z pozwem przeciwko Z. D. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci pkt 3 ugody zawartej przez strony przed Sądem Rejonowym w Ostrołęce w dniu 10 października 2012r., w sprawie I Ns 486/12, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem tego Sądu w dniu 31 marca 2015r. Wniosła także o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania strona podała, że wyrokiem z dnia 08 października 2012r., w sprawie I C 329/12, Sąd zasądził solidarnie od M. C. i Z. C. na rzecz (...) im. (...) w G. kwotę 40.227,70 zł wraz z odsetkami od dnia 04 października do dnia zapłaty. Wyrok ten został zaopatrzony klauzulą wykonalności w dniu 12 listopada 2012r. Na

podstawie tego tytułu zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przeciwko byłym małżonkom. Prowadzone było one przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostrołęce B. P., pod sygn. akt sprawy Km 1739/12. Od powódki została wyegzekwowana kwota 60.000, która w 90% pokryła solidarnie zobowiązanie powódki i pozwanego. Postępowanie zostało zakończone.

W czerwcu 2015r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ostrołęce B. P., na wniosek pozwanego, wszczęła egzekucję w sprawie Km 744/15 na podstawie tytułu wykonawczego, tj. pkt 3 ugody z dnia 10 października 2012r., zawartej w sprawie o podział majątku wspólnego, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 31 marca 2015r. W punkcie 3 ugody powódka zobowiązała się do zapłaty na rzecz pozwanego kwoty 13.500 zł (w 27 ratach) wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności. Pismem z dnia 25 czerwca 2015r. powódka dokonała, w warunkach art. 498 k.c., potrącenia kwoty 30.000 zł, tytułem spłaty części pozwanego w długi obciążającym powódkę i pozwanego solidarnie, a wyegzekwowanym w sprawie Km 1739/12 z wierzytelnością egzekwowaną w sprawie Km 744/15. Oświadczenie o potrąceniu zostało wysłane do pozwanego w dniu 25 czerwca 2015r. na adres wskazany przez niego w postępowaniu egzekucyjnym. Skutkiem dokonanej potrącenia było umorzenie wzajemnych wierzytelności do wysokości wierzytelności przysługującej pozwanemu z tytułu spłaty jego udziału w majątku wspólnym (k.2-6 pozw).

W tym samym dniu powódka złożyła pismo uzupełniające pozew. Sprecyzowała w nim, że dług wobec (...) im. (...) w G. wynosił 69.614,71 zł, czyli obciążał każdego z byłych małżonków do wysokości 34.807,35 zł. Ponieważ od powódki został ściągnięty do wysokości 57.762,34 zł, a od byłego męża do kwoty 11.852,37 zł, to przysługiwała jej względem pozwanego wierzytelność w wysokości 22.954,98 zł. Pomimo źle wskazanej pierwotnie kwoty dokonane potrącenie było skuteczne, gdyż obie wierzytelności umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej, wskutek czego zobowiązanie wobec byłego męża (13.500 zł wraz z odsetkami ustawowymi w kwocie 1.648,12 zł) wygasło (k.21-22 pismo uzupełniające pozew z dnia 01 lipca 2015r.).

Pozwany Z. C. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Argumentował, że w dniu 10 lipca 2013r. była żona złożyła do Komornika pismo, w którym zwolniła pozwanego z długu. Zarzucił, że tytuł wykonawczy powstał w następstwie zawarcia przez strony ugody i ugodzona kwota pozwoliłaby na spłatę innych posiadanych przez niego długów. Podniósł też, że powódka przyczyniła się do wzrostu zadłużenia egzekwowanego w sprawie Km 1739/12, bowiem zaczęła go spłacać dopiero w 2013r. To nie pozwany decydował, jaka kwota podlegała egzekucji od powódki, a jaka od pozwanego. Wspólny dług uznał za rozliczony. Wskazał, że także on samodzielnie spłacał inne wspólne długi byłych małżonków.

Zaprzeczył, by małżonkowie byli wzajemnie względem siebie wierzycielami i dłużnikami. Powołał się w tym względzie na okoliczność, że wierzytelność pozwanego została stwierdzona ugodą sądową, tymczasem wierzytelność powódki nie została potwierdzona orzeczeniem sądowym (k.49-50 stanowisko z rozprawy z dnia 22 października 2015r.).

Na rozprawie w dniu 10 września 2015r. powódka oświadczyła, że powróciła do nazwiska rodzowego D., przedstawiła decyzję o zmianie nazwiska z dnia 14 sierpnia 2015r. (k.41).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

M. D. (poprzednio D.- C.) i Z. D. byli małżeństwem od dnia 21 września 1996r. do dnia 19 marca 2012r., kiedy to uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 07 września 2011r., zapadły w sprawie I C 374/11, rozwiązujący przez rozwód małżeństwo w/w.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 08 października 2012r., wydanym w sprawie I C 329/12, zasądził solidarnie od M. C. i Z. D. na rzecz (...) im. (...) w G. kwotę 40.227,40 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności wysokości stopy lombardowej NBP od dnia 04 października 2011r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.912,05 zł tytułem kosztów procesu. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 30 października 2012r.

Na podstawie w/w wyroku, po zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności, wierzyciel w dniu 18 grudnia 2012r. wszczął przeciwko byłym małżonkom postępowanie egzekucyjne. Prowadzone było ono przez Komornika Sądowego przy

Sądzie Rejonowym w Ostrołęce B. P., pod sygn. akt sprawy Km 1739/12. W toku egzekucji od M. C., w okresie od dnia 28 stycznia 2013r. do dnia 03 lutego 2015r., została wyegzekwowana kwota 57.762,34 zł, a od Z. D., w okresie od dnia 21 stycznia 2013r. do dnia 20 października 2014r., kwota 11.852,37 zł. Postępowanie egzekucyjne zostało zakończone wobec zapłaty całej należności.

W międzyczasie, po wydaniu nieprawomocnego orzeczenia w sprawie I C 329/12, jeszcze przed wszczęciem egzekucji przez wierzyciela, małżonkowie dokonali podziału majątku wspólnego.

W dniu 10 października 2012r., na rozprawie w sprawie I Ns 486/12 przez Sądem Rejonowym w Ostrołęce zawarli ugodę.

Ugodzili, że w skład majątku wspólnego wchodzi prawo najmu lokalu mieszkalnego położonego w O. przy ul. (...) II 119/67 o pow. 63,20 m² o wartości 40.000 zł znajdującego się w zasobach (...) Sp. z o.o. w O. oraz wyposażenie tego mieszkania wymienione w pkt 2a i b wniosku (pkt 1).

Prawo najmu lokalu mieszkalnego zostało przyznane na wyłączną własność M. C.. Wnioskodawczyni zostało przyznane również prawo do całego wyposażenia mieszkania za wyjątkiem: roweru treningowego, telewizora S., stolika RTV i komody białej, które to przedmioty zostały przyznane na wyłączną własność Z. C. (pkt 2).

Następnie ustalili, że M. C. tytułem całkowitej spłaty z majątku wspólnego zapłaci uczestnikowi Z. C. kwotę 20.000 zł płatną w 31 ratach: pierwsza rata w kwocie 5.000 zł płatna w dniu 22 października 2012r. z chwilą przekazania kluczy od mieszkania przez uczestnika wnioskodawczyni do jego rąk własnych, a odbiór kwoty uczestnik pokwituje; 30 rat w kwocie po 500 zł miesięcznie każda płatne do 10 dnia każdego miesiąca poczynając od stycznia 2013r.- z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat (pkt 3).

Dalej w ramach ugody postanowili, że Z. C. wyprowadzi się z przedmiotowego mieszkania do dnia 21 października 2012r. wraz z rzeczami i osobami prawa go reprezentującymi, w tym zakresie bezpośrednio z tej ugody poddał się egzekucji (pkt 4) oraz, że wymelduje się z mieszkania do końca października 2012r. (pkt 5).

Uczestnik tytułem zwrotu kosztów procesu zobowiązał się zwrócić wnioskodawczyni kwotę 250 zł. Wyraził zgodę na to, aby tę kwotę wnioskodawczyni potrąciła sobie z pierwszej raty wypłacając mu 4.750 zł zamiast uzgodnionej kwoty 5.000 zł (pkt 6).

W pkt 7 ugody Z. C. oświadczył, że o ile istnieją jakiegokolwiek kary związane z odcięciem gazu, wody lub prądu on pokryje te kary, a jeżeli nie to wnioskodawczyni będzie miała prawo potrącenia sobie tych kar z pierwszych rat spłaty. W pkt 8 ugody byli małżonkowie zgodnie oświadczyli, że w pełni wyczerpała ona ich roszczenia względem siebie z tytułu podziału majątku wspólnego.

Postanowieniem z dnia 31 marca 2015r., w sprawie I Ns 486/12, Sąd Rejonowy w Ostrołęce nadał klauzulę wykonalności co do określonego w pkt 3 ugody obowiązku zapłaty przez M. C. na rzecz Z. C., w części dotyczącej 27 rat w łącznej kwocie 13.500 zł, z pominięciem raty pierwszej, płatnych do 10-tego każdego miesiąca poczynając od stycznia 2013r. z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

W dniu 16 czerwca 2015r. Komornik Sądowy przy Sadzie Rejonowym w Ostrołęce na wniosek Z. C. wszczął egzekucję w sprawie Km 744/15 na podstawie w/w tytułu wykonawczego.

W związku z faktem, że w postępowaniu egzekucyjnym Km 1739/12 od powódki została wyegzekwowana kwota stanowiąca znaczącą część zobowiązania wspólnego byłych małżonków, w dniu 25 czerwca 2015r., M. C. skierowała do byłego męża oświadczenie.

Dokonała w nim potrącenia kwoty 30.000 zł, tytułem spłaty części pozwanego w długi obciążającym solidarnie oboje byłych małżonków, zasądzonym w sprawie I C 329/12, wyegzekwowanym w sprawie Km 1739/12, z wierzytelnością

byłego męża egzekwowaną w sprawie Km 744/14, w wysokości 13.500 zł wraz z odsetkami do dnia 18 czerwca 2015r., w kwocie 1.648,12 zł.

Oznajmiła, iż obie wierzytelności uległy umorzeniu do wysokości wierzytelności niższej, czyli wierzytelności przysługującej byłemu mężowi z tytułu spłaty jego udziału w majątku wspólnym.

W dniu 01 lipca 2015r. M. C., wystąpiła do Sądu z pozwem przeciwko Z. D. o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci pkt 3 ugody zawartej w sprawie I Ns 486/12, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 31 marca 2015r. Podniosła, że dług wobec (...) im. (...) w G. wynosił 69.614,71 zł, czyli obciążał każdego z byłych małżonków do wysokości 34.807,35 zł. Ponieważ od M. C. został ściągnięty do wysokości 57.762,34 zł, a od byłego męża do kwoty 11.852,37 zł, to przysługiwała jej względem byłego męża wierzytelność w wysokości 22.954,98 zł. Pomimo źle wskazanej pierwotnie kwoty dokonane potrącenie było skuteczne, gdyż obie wierzytelności umorzyły się do wysokości wierzytelności niższej (13.500 zł wraz z odsetkami do dnia 18 czerwca 2015r. w kwocie 1.648,12 zł), wskutek czego zobowiązanie wobec byłego męża wygasło.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: fakty i okoliczności powołane przez stronę powodową, które zostały przyznane przez pozwanego w warunkach art. 229 k.p.c. lub przez niego niezaprzeczone - w trybie art. 230 k.p.c. Okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy znalazły także potwierdzenie w przeprowadzonych dowodach z dokumentów wymienionych w protokole rozprawy z dnia 22 października 2015r. w szczególności w postaci: wniosku o egzekucję w sprawie Km 744/15 (k.1 akt komorniczych), ugody z dnia 10 października 2012r. wraz z klauzulą wykonalności (k.2 akt komorniczych), zawiadomienia o wszczęciu egzekucji (k.3 akt komorniczych), wniosku o egzekucję w sprawie Km 1739/12 (k.1-3 akt komorniczych), zaświadczeń o dokonanych wpłatach (k.126-127 i 128 akt komorniczych i analogicznie k.23-27 akt sprawy niniejszej), protokołu ugody ze sprawy I Ns 486/12 (k.27 akt komorniczych), oświadczenia o potrąceniu (k.9), postanowienia komorniczego w sprawie Km 1739/12 z dnia 16 lutego 2015r. (k.10-11), postanowienia z dnia 10 października 2012r. (k.14), dokumentów komorniczych z k.15-17,19,20, wyroku z dnia 08 października 2012r. w sprawie I C 329/12 (k.18), zaświadczenie z bazy PESEL-SAD (34-35), decyzji o zmianie nazwiska (k.41).

Wartość formalna ani merytoryczna tych dowodów nie była kontestowana przez pozwanego. Nie budziła też wątpliwości Sądu. Stanowiły one podstawę ustaleń faktycznych oraz ocen prawnych w sprawie. Dysponowały na tyle silną mocą dowodową, by orzec zgodnie z kierunkiem żądania pozwu. Twierdzenia strony przeciwnej nie zostały wsparte inicjatywą dowodową, która pozwoliłaby zakwestionować zgłoszone przez powódkę dowody.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Żądanie pozwu podlegało uwzględnieniu.

Podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. może być zdarzenie, które nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego i wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. W wypadku, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy. Oświadczenie dłużnika o potrąceniu jego wierzytelności z wierzytelnością objętą orzeczeniem sądowym (ugodą sądową) (art. 499 k.c.), złożone po zamknięciu rozprawy, stanowi zdarzenie, na którym może być oparte powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Przedmiotem badania Sądu orzekającego było w tym wypadku ustalenie, czy wierzytelność powódki istniała, była wymagalna, a następnie, czy obie wierzytelności zdadne były do potrącenia. W ocenie Sądu warunki te zostały spełnione.

Po powstaniu tytułu egzekucyjnego, tj. po zawarciu w dniu 10 października 2012r. ugody w sprawie o podział majątku wspólnego została wszczęta egzekucja przeciwko obojgu byłym małżonkom przez ich wspólnego wierzyciela. Egzekucji podlegał dług zaciągnięty przez strony w trakcie trwania wspólności małżeńskiej majątkowej.

W trakcie egzekucji, w okresie stycznia 2013r.-lutego 2015r., powódka spłaciła w znaczącej części wspólny dług małżonków, co znalazło potwierdzenie w przedstawionych dowodach, niezakwestionowanych przez pozwanego (k.23-27).

Z załączonych dokumentów wynikało, że dług (...) im. (...) w G. wynosił 69.614,71 zł, czyli obciążał każdego z byłych małżonków do wysokości 34.807,35 zł. Od powódki został ściągnięty do wysokości 57.762,34 zł, a od pozwanego do kwoty 11.852,37 zł. Po stronie powódki powstał więc regres do pozwanego o zwrot wartości 22.954,98 zł (34.807,35 zł-11.852,37 zł). Tymczasem na podstawie ugody zawartej w sprawie o podział majątku wspólnego pozwanemu służyła wobec powódki wierzytelność w kwocie 13.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności.

Wspomnieć w tym miejscu wypadało, że zaspokojenie w czasie trwania wspólności ustawowej z majątku osobistego jednego z małżonków długu obciążającego majątek wspólny należałoby z chwilą spełnienia świadczenia traktować jako nakład z majątku osobistego na majątek wspólny, który podlegać powinien rozliczeniu na zasadach określonych w art. 45 ust.1 i 2 k.r. i o.

W niniejszej sprawie istotne było jednak, że wierzytelność powódki względem pozwanego powstała już po ustaniu wspólności majątkowej, co więcej po zawarciu ugody w sprawie o podział majątku wspólnego, bowiem w okresie 2013r.-2015r. Art. 45 k.r. i o. nie znajdowałyby tu więc zastosowania. Roszczenie regresowe powódki nie mogło być też rozliczone zgodnie z zasadami art. art. 567 § 1 k.p.c. w związku z art. 686, 688 k.p.c.

Art. 366 § 1 i 2 k.c. stanowi, że kilku dłużników może być zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (solidarność dłużników). Aż do zupełnego zaspokojenia wierzyciela wszyscy dłużnicy solidarni pozostają zobowiązania.

Art. 369 k.c. stanowi, że zobowiązanie jest solidarne, jeżeli to wynika z ustawy lub z czynności prawnej. Po myśli art. 370 k.c. jeżeli kilka osób zaciągnęło zobowiązanie dotyczące ich wspólnego mienia, są one zobowiązane solidarnie, chyba że umówiono się inaczej.

Zgodnie z art. 376 § 1 k.c. jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych.

Zobowiązanie dotyczyło wspólnego mienia stron, przy czym ich udziały w majątku wspólnym pozostały równe (art. 43 § 1 k.r. i o.). Od chwili ustania wspólności ustawowej, do tego majątku stosować należało przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku (art. 46 k.r. i o.), a zatem także z mocy art. 1035 k.c. przepis art. 207 k.c. Mając na uwadze treść powołanych przepisów prawa, stwierdzić należało, że strony solidarnie odpowiadały za spłatę wspomnianego długu. Strony zobowiązane były do spłaty długu w częściach równych i powódce przysługiwało roszczenie regresowe o zapłatę kwoty 22.954,98 zł.

W dalszej kolejności podkreślić trzeba było, że w myśl art. 498 § 1 i 2 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Skuteczność oświadczenia o potrąceniu wierzytelności zależy od spełnienia przesłanek wzajemności roszczeń (wierzytelności), ich jednorodności, wymagalności oraz zaskarżalności.

Dopiero więc, gdy wierzytelność potrącającego jest wymagalna, oświadczenie o potrąceniu wywoła skutek w postaci umorzenia wierzytelności. Wymagalność jest stanem, w którym wierzyciel ma prawną możliwość zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności, a dłużnik jest zobowiązany spełnić świadczenie. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek następuje od chwili, w której wierzytelność zostaje uaktywniona. Wówczas też następuje dopuszczalność potrącenia.

Zasadniczo roszczenia stają się wymagalne w dniu oznaczonym w umowie, w przepisach albo w terminie wynikającym z natury zobowiązania. W przypadku zaś tzw. zobowiązań bezterminowych, przy których termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, wymagalność następuje dopiero po podjęciu przez wierzyciela określonej czynności - wezwania dłużnika do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.).

Przesłanka zaskarżalności nie ma charakteru bezwzględnej, podobnie jak przesłanka wymagalności potrącanych wierzytelności. Powszechnie przyjmuje się, że wymaganie zaskarżalności należy odnosić tylko do wierzytelności służącej stronie czynnej, tj. potrącającemu, natomiast wierzytelności służące stronie biernej, tj. tej, która musi poddać się potrąceniu, mogą być niezaskarżalne.

Roszczenie przewidziane w art. 376 § 1 k.c. powstaje z chwilą spełnienia przez dłużnika świadczenia w zakresie przekraczającym tę część, która ciąży na nim, zgodnie z treścią wewnętrznego stosunku między współdłużnikami.

Z chwilą wyegzekwowania od powódki kwoty 57.762,34 zł mogła ona dochodzić od pozwanego zapłaty w stosunku do zakresu jego odpowiedzialności za tenże dług. W niniejszej sprawie wierzytelność powódki z tytułu regresu stało się więc wymagalne z chwilą spełnienia świadczenia na rzecz wierzyciela (k.23-25 ostatnia spłata 03 lutego 2015r.).

Pozwany nie podjął skutecznej obrony przed żądaniem pozwu. Nie złożył odpowiedzi na pozew. Nie zgłosił żadnych dowodów na poparcie swych racji, zwłaszcza dowodu, że powódka zwolniła go z długu. W prezentowanych na rozprawie argumentach trudno było doszukać się takich, które rzeczywiście zwalczałyby powództwo, w tych potwierdzających wadliwość, czy niedopuszczalność potrącenia.

Ekspozowany fakt, że powódka przyczyniła się do powstania wierzytelności egzekwowanej w sprawie Km 1739/12 nie stanowił okoliczności determinującej wniosek o nieskuteczności powództwa. Podobnie jak argument, że pozwany spłacił inne wspólne długi byłych małżonków, Zarzut ten nie przybrał żadnej procesowej formy skutecznej dla obrony przez żądaniem pozwu.

Również podnoszona okoliczność trudnej sytuacji finansowej pozwanego, tego, że wyegzekwowanie kwoty 13.500 zł pozwoliłoby mu wyjść z zadłużenia względem innych wierzycieli, nie mogły prowadzić do oddalenia żądania pozwu.

Badanie w trybie art. 840 k.p.c. sprawy prawomocnie zakończonej nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy, w tym twierdzeń i argumentów strony o tym, w jakich warunkach doszło do powstania zobowiązania, jaka była jego geneza. Także sygnalizowane na gruncie art. 5 k.c. nie stanowiły skutecznej podstawy trwałego pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

W dniu 25 czerwca 2015r. powódka złożyła oświadczenie o potrąceniu obu omawianych wierzytelności. Prawidłowa wysokość wierzytelności okazała się niższa, niż pierwotnie zadeklarowana i została sprecyzowana w piśmie uzupełniającym pozew (k.9 i 21-22 akt sprawy).

Wskazać wypadało, że spór między stronami co do istnienia wierzytelności przedstawionej do potrącenia lub jej rozmiarów (czy 30.000 zł, czy ostatecznie 22.954,98 zł) nie wyłączał dopuszczalności tegoż potrącenia. Okoliczność, że w sprawie Km 1739/12 Komornik egzekwował wspólny dług byłych małżonków, wierzytelność została zaspokojona do wysokości 57.762,34 zł przez powódkę, a do wysokości 11.852,37 zł przez pozwanego, nie stała się w ostateczności sporna w toku procesu.

Sąd ustalając skuteczność oświadczenia o potrąceniu, zbadał, czy przedstawiona do potrącenia wierzytelność istniała w zgłoszonym rozmiarze. W dacie złożenia oświadczenia (k.9) oraz w dacie w jakiej jego treść dotarła do odbiorcy istniała ona do wysokości 22.954,98 zł. Powódka w powództwie opozycyjnym, nie ograniczyła się do zgłoszenia żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, lecz wykazała, okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie w granicach zgłoszonej podstawy. Doprecyzowała je w treści pisma z dnia 01 lipca 2015r. stanowiącego uzupełnienie pozwu z tegoż dnia, wskazującego prawidłową wysokość przedstawianej do potrącenia kwoty (k.21-22).

Pozwany usiłował argumentować, że wierzytelność powódki w ogóle nie powstała, niemniej czynił to poza ramami wymaganymi procedurą, czyli bez wsparcia swych twierdzeń stosowną inicjatywą dowodową. Tymczasem stosownie do fundamentalnej zasady postępowania dowodowego, ciężar dowodu spoczywał na tym, kto twierdził, a nie kto zaprzeczał (art. 6 k.c.).

Oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Z punktu widzenia skuteczności oświadczenia woli nieistotne jest zatem, czy i kiedy adresat zapoznał się z jego treścią. Wystarczające jest, że oświadczenie woli doszło do niego w sposób stwarzający mu realną możliwość zapoznania się z treścią. Oświadczenie woli uznaje się za skutecznie złożone również wtedy, gdy adresat mogąc zapoznać się z jego treścią, celowo tego nie uczynił, odmówił zapoznania się z nim lub z własnej woli nie podjął przesyłki pocztowej zawierającej to oświadczenie.

Treść oświadczenia została wysłana pozwanemu na adres wskazany przez niego na potrzeby egzekucji. Dodatkowo pozwany w dniu 13 października 2015r. przeglądał akta sądowe i najpóźniej z tą datą miał możliwość zapoznania się z oświadczeniem powódki, jak i pismem modyfikującym wysokość zgłoszonej do potrącenia kwoty. Zatem zostało skutecznie złożone. Z chwilą dojścia do adresata oświadczenia tego wywołało ono skutek z mocą wsteczną od chwili, w której potrącenie stało się możliwe (art. 499 k.c.).

Dokonane potrącenie ze względu na jego skutki wywołało skutek tożsamy jak przy wygaśnięcia zobowiązania poprzez jego uiszczenie. Wskutek potrącenia obie wierzytelności (22.954,98 zł i 13.500 plus odsetki ustawowe) umorzyły się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej, czyli w tym wypadku do wierzytelności egzekwowanej na podstawie ugody z dnia 10 października 2012r. Z chwilą dokonania potrącenia wierzytelność ta została zatem umorzona ze skutkiem wstecznym, bez względu na stadium toczącego się postępowania egzekucyjnego.

W konsekwencji powyższego, na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., art. 498 § 1 i 2 k.c. w nawiązaniu do przytoczonych regulacji prawnych, Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął w pkt 2 sentencji, w myśl zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty procesu składały się wartości: opłata sądowa od pozwu 758 zł, koszty zastępstwa procesowego 2.400 zł. Pozwany przegrał spór zatem wartości te podlegały zasądzeniu od niego na rzecz powódki, w oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. (t.j.Dz.U.2013.461) w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

SSR Katarzyna Grzegorzcyk